

POSTANOWIENIE

Dnia 28 listopada 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marek Dobrowolski

w sprawie z wniosku sędzi Sądu Okręgowego w K. B. o zbadanie spełnienia przez SSN Tomasza Demendeckiego wymogów niezawisłości i bezstronności (sprawa oznaczona sygnaturą I ZB 77/23), po rozpoznaniu w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej w dniu 28 listopada 2023 r. wniosku SSN Jerzego Grubby o wyłączenie SSN Mariusza Łodki, SSN Renaty Żywickiej i SSN Marcina Łochowskiego od rozpoznania sprawy o sygn. akt I ZB 77/23
na podstawie art. 41 § 1 k.p.k. a contrario w zw. z art. 42 § 1 k.p.k.

postanowił:

wniosek o wyłączenie sędziów Sądu Najwyższego: SSN Mariusza Łodki, SSN Renaty Żywickiej i SSN Marcina Łochowskiego od rozpoznania sprawy o sygn. akt I ZB 77/23 pozostawić bez rozpoznania.

UZASADNIENIE

Pismem z 25 października 2023 r. (data wpływu do Sądu Najwyższego) SSN Jerzy Grubba wniósł na podstawie art. 41 § 1 k.p.k. w zw. z art. 42 § 1 k.p.k. o wyłączenie sędziów Sądu Najwyższego: SSN Mariusza Łodki, SSN Renaty Żywickiej i SSN Marcina Łochowskiego od rozpoznania sprawy o sygn. akt I ZB 77/23. Analiza argumentacji powołanej przez wnioskodawcę wskazuje, iż przyczyn uzasadniających zastosowanie instytucji określonej w art. 41 § 1 k.p.k. upatruje w okoliczności, iż wskazani we wniosku sędziowie zostali powołani na urząd sędziego Sądu Najwyższego na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa, ukształtowanej w sposób wadliwy w trybie określonym przepisami ustawy z dnia

8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2018 r., poz. 3 ze zm.), co skutkuje nienależytą obsadą sądu w rozumieniu art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k.

Sąd Najwyższy zważył co następuje.

Wniosek należało pozostawić bez rozpoznania z uwagi na jego niedopuszczalność.

Zgodnie z dyspozycją art. 42 § 1 k.p.k. wyłączenie następuje na żądanie sędziego, z urzędu albo na wniosek strony. Jeżeli sędzia uzna, że zachodzi przyczyna wyłączająca go z mocy art. 40, wyłącza się, składając oświadczenie na piśmie do akt, a na jego miejsce wstępuje inny sędzia (§ 2). Podkreślenia wymaga przy tym, iż żądanie sędziego nie jest stricte wnioskiem o jego wyłączenie, gdyż ustawa odmiennie określa te czynności, lecz oświadczeniem wiedzy o podstawie jego wyłączenia z art. 41 § 1 k.p.k., ocena zaistnienia której należy do sądu (zob. D. Świecki [w:] B. Augustyniak, K. Eichstaedt, M. Kurowski, D. Świecki, *Kodeks postępowania karnego*. Tom I. Komentarz aktualizowany, LEX/el. 2023, art. 42).

Literalne brzmienie powołanego przepisu w sposób jednoznaczny zatem wskazuje, iż podmiotem uprawnionym do złożenia wniosku o wyłączenie sędziego jest strona postępowania. Sędzia, zasiadający w składzie orzekającym w danej sprawie, nie jest zatem uprawniony do formułowania takowego postulatu, a jedynym żądaniem w tym zakresie mu przysługującym jest „samowylączenie” w postaci uprzednio wspomnianego złożenia oświadczenia wiedzy.

Zarówno w świetle regulacji kodeksowej z art. 41 k.p.k., jak i określonej w art. 29 § 5 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym, sędzia wylosowany do rozpoznania tak wniosku o wyłączenie sędziego, jak i testu niezawisłości i bezstronności, nie ma legitymacji do wystąpienia z wnioskiem o wyłączenie innego sędziego wyznaczonego do orzekania w tej sprawie.

Powyższe przyjęcie uzasadnione jest nadto treścią w art. 29 § 7 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym, zgodnie z którym uprawnionym do złożenia wniosku o zbadanie zachowania standardów niezawisłości i bezstronności jest strona lub uczestnik postępowania przed Sądem Najwyższym w sprawach, o których mowa w art. 29 § 6 powoływanej ustawy.

Tym samym wniosek SSN Jerzego Grubby z 25 października 2023 r. o wyłączenie SSN Mariusza Łodki, SSN Renaty Żywickiej i SSN Marcina Łochowskiego od rozpoznania sprawy o sygn. akt I ZB 77/23 już z tej przyczyny nie mógł wywrzeć oczekiwanego przez wnioskującego efektu.

Mając powyższe na względzie Sąd Najwyższy orzekł jak w postanowieniu.

[M. T.]

[ms]